

(המשך מעמוד 17)

היו תוכניות אחרות. התוכנית הצרפתית ישראלית להתקפה על מצריים כבר התי גבשה. על רקע מילחמת השיחור האלי גירית, אשר יצרה אינטרס (מדומה) משור תף בין צרפת וישראל, החלו ההכנות שהובילו למילחמת סיני, באוקטובר 1956. מילחמה זו הייתה אסון פוליטי. ישראל הצטרפה לשתי המדינות הקולוניאליות, שהיו אז השנואות ביותר בעולם הערבי, בריטניה וצרפת. עבדאלנאצר הפך גי בור לאומי כל-ערבי. לעיני אנשים כמו סאדאת, נתגלתה ישראל כמשרתת הקור לונאליזם האנטי-ערבי. אומנם, תחת לחץ אמריקאי-סובייטי מאסיבי קיבל בן-גורן יון את ההחלטה האמיצה לפנות מיד את כל השטחים שכבש, ולוותר על "מלכות ישראל השלישית", שעליה הכריז זה עתה. אבל לא ניתן היה לתקן את הנזק. **בשנים שלאחר מכן עמדה מצי ריים בראש המחנה הלאומי הערבי, וניסתה לאחר את העולם הי ערבי תחת הנהגתה. עבדאלנאצ צר הפך ראש כל הערבים בעולם, לא רק מנהיג מצרי.**

יוס' הכיפורים: דגל מצרי מונף על מעוז בקו בר-לב, סאדאת הצליח

הציניקאים אמרו שוב: זהו אינטרס מצרי. מצריים העניה רוצה לשים את ידה על הנפט הערבי. במסווה של איחוד לאומי, נאצר מנצל את מעמדו הכל-ערבי כדי לקדם את האינטרס המצרי, ולהשיג יתרונות מברית-המועצות.

כל זה נכון. אבל נכון גם שעבדאל-נאצר נישא על גלי ההתלהבות המצרית, ושהמוני מצריים חלמו כמוהו על מעצמה ערבית גדולה, שתחדש את ימיה כקדם, כשקאהיר שוב במרכז.

אולם עבדאל-נאצר נכשל. "הרפובליקה הערבית המאוחדת" של מצריים וסוריה התפרקה. הלאומנות הבדלנית של עמי ערב, שנתמכה על-ידי המעצמות הגדולות וישראל, ניצחה את הלאומיות הכל-ערבית. המתח הכל-ערבי נחלש גם במצריים, ובמקביל גברה התחושה שיש לדי-אוג לאינטרס המצרי. זה לא היה עניין של ארצו, אלא עניין של שינוי ההדגשים. מילחמת ששת-הימים פרצה על רקע כל-ערבי. עבדאלנאצר ריכז את צבאו כסיני, תוך איום על ישראלי, כדי לעזור לאחים הסוריים, שחששו מפני התקפה ישראלית עליהם. הסורים הסתכמו בינגד תמיכתם בפיראיון הפלסטיניים, שפעלו מתוך שיטחם.

חרפה צבאית ערבית חדשה נוספה על הקודמות. מתוך מעמקי-ההשפלה החליטה ועידת-הפיסגה בחרטום, ביוזמת עבדאל-נאצר, על שלושת ה"לאוים" המפורסמים — לא הכרה בישראל, לא משא-ומתן עי-מה, לא השלמה עימה.

היה נדמה כאילו השבר הישראלי-לוימצרי הגיע אל צורתו הקיצונית והסופית. אך היה זה דימיון בילי-בד. בראשו של עבדאלנאצר כבר נרקמו מחשבות חדשות לחלוטין.

השלום שהוכשל

בשנת 1965 פתח נשיא תוניסיה, חביב בורגיבה, ביוזמה היסטורית. הוא נסע לקאהיר, דיבר עם גמאל עבד-אלנאצר. השניים הצטלמו באווירה של הסכמה חייכנית. משם המשיך בורגיבה לירדן. על אדמת פלסטין, ביריחו ובירושלים, השמיע דברים שזיעזעו את העולם הערבי.

הוא אמר שהגיע הזמן להכיר בקיומה של ישראל, שיש לחדול מההשמיץ פיסמות ישנות וחסרות-תכלית, ולהשלים עם המציאות. הוא תמך בעצמאותו של העם הי-פלסטיני, וקבע שעדיין להסתדר בעצמו עם ישראל.

הסיסמה המרכזית של המיבצע היתה "דה-מיסטיפיקציה" — שבירת המיתוסים הישנים והמיושנים, המפריעים לערבים לנהל מדיניות מסוכחת.

הדברים עוררו תדהמה. חיש מהר יצאו כל הקיצוניים בעולם הערבי נגד בורגיבה. הכריזו עליו כעל בוגד. אחרי שתי קה מוזרה של שלושה שבועות, הצטרפה גם מצריים להתקפת-המתח על בורגיבה.

סאדאת ושר-המלחמה שלו על רקע מילחמת יוס' הכיפורים (פוטומונטאז') 19